Var"cni modeli

Miha Čančula

22. november 2011

1 Splošno

1.1 Naloga

Naloge sem reševal z razcepom matrike ${\bf S}$ na singularne vrednosti, tako da sem minimiziral izraz

$$\chi_{red}^2 = \frac{1}{m-k} \sum_{i=1}^m \left(\frac{(\mathbf{Sa})_i - \mathbf{y}_i}{\sigma_i} \right)^2 \tag{1}$$

$$= \frac{1}{m-k} \left| \mathbf{CSa} - \mathbf{Cy} \right|^2 \tag{2}$$

Tu je **a** vektor parametrov, **y** vektor meritev odvisne spremenljivke, **S** pa modelska matrika ki izmerjene vrednosti neodvisnih spremenljivk povezuje s parametri. m je število meritev, k pa število uporabljenih parametrov. Matrika **C** je matrika uteži, s katero dosežemo, da imajo posamezne meritve različen vpliv na optimalno vrednost parametrov. V našem primeru, ko nimamo korelacij med posameznimi meritvami, je ta matrika diagonalna in podana z $\mathbf{C}_{ii} = \sigma_i^{-1}$.

Da sem lahko singularne vrednosti matrike **S** primerjal med seboj, sem najprej vse spremenljivke normiral, tako da je bil razpon njihovih vrednosti med 0 in 1. Ta interval ima veliko prednost, da ima tudi vsaka potenca spremenljivke vrednosti na tem intervalu. V obeh primerih sem uporabljal le potenčne funkcije.

1.2 Reševanje

Na matriki ${\bf S}$ sem najprej uporabil razcep SVD na dve ortogonalni kvadratni matriki ${\bf U}$ in ${\bf V}$ ter pravokotno ${\bf W}$.

$$S = UWV^{T}$$
(3)

$$\mathbf{a} = \mathbf{S}^{-1}\mathbf{v} = \mathbf{V}\mathbf{W}^{-1}\mathbf{U}^{T}\mathbf{v} \tag{4}$$

Matriki ${\bf S}$ in ${\bf W}$ nista kvadratni, zato sem uporabil pravilo za izračun psevdoinverza. ${\bf W}$ je po definiciji razcepa diagonalna, zato jo najprej transponiramo, nato pa popravimo diagonalne elemente

$$[\mathbf{W}^{-1}]_{ii} = \begin{cases} 1/\mathbf{W_{ii}}, & \mathbf{W_{ii}} > \varepsilon \\ 0, & \text{sicer} \end{cases}$$
 (5)

Med računanjem sem preizkušal različne vrednosti za ε in na ta način dobil različno število uporabljenih parametrov k, da bo χ^2_{red} čim bližje 1.

1.3 Napake parametrov

Napake oz. kovariančno matriko koeficientov sem izračunal po predpisu in Numerical Recipes

$$Cov = V^{T}W^{-1}V \tag{6}$$

Še posebej so me zanimali diagonalni elementi kovariančne matrike, saj sem med seboj primerjal napake in s tem pomembnost parametrov.

2 Toplotna prevodnosti